

- A közvetlen előzmény: Jákób egyedül volt Istennel, „küzdött vele és győzött”. Isten új nevet adott neki: Jákób helyett Izráel. Ehhez Jákóbnak ki kellett mondania addigi nevét: sarokfogó, csaló. A névadás abban a kultúrában azt jelentette: enyém vagy, én vagyok az urad. Példák: Ádám nevet adott az állatoknak – és az „asszonyembernek” is. – Ézs 43,1: „neveden szólítottalak, enyém vagy”. – Babilonban a király megváltoztatja Dánielék neveit.
- Tehát azzal, hogy Jákóbnak „az ÚR lett az Istene”, Ő lett valóságosan az Ura. Az új név azt is jelentette: új ember. Akinek addig az volt a neve (a fő ismertetőjegye), hogy csaló, az most „Isten harcosa” lesz. – Ez jár azzal, ha valakit Isten „megváltott és nevén szólított”. Megváltott? Igen: Jézus Krisztus meghalt – ez nemcsak a bűneim büntetése volt, hanem váltságdíj is: azért halt meg és támadt fel, hogy „mind a holtakon, mind az élőkön uralkodjék” (Róm 14,9). Ez a célja. Neked is az Urad akar lenni. Hogyan jön ez létre? Úgy, hogy „nevemen szólít”, ha kimondom előtte a régít: csaló, bűnös – az új név pedig: megváltott, gyermekem.
- Jákób megtért. Mivel jár ez? „Új szívet adok nektek” (Ez 36,26); „isteni természet részese” (2Pt 1,4) lett. „Nem Jákób, hanem Izráel”, Isten harcosa.
- Itt és később mégis Jákóbnak nevezi őt az ige. Az isteni természet mellett ott van az emberi természet is. Megfér egymás mellett? Nem, harcolnak egymással. Miért? Mert az „emberi természetnek” én magam vagyok a fontos: én győzök a másik felett, vagy engem hagyjanak békén, „ne uraljon le” senki. Az isteni természetnek pedig az, hogy Istent mutassa fel, azt, hogy a keresztyénekben – bennem – „van valami isteni”, és ezért mások is keressék Istent. – Látszik is a „rég Jákób”, ld. később.
- Az események. Jákób meglátja Ézsaut. Most már csak a közvetlen családja – gyermekei és az anyák (feleségek + szolgálók) vannak vele. A szolgálkat és az állatokat előre küldte (velük már találkozott Ézsau). Félelmében küldte őket előre: „ha Ézsau az egyik sereget levágja, a másik megmarad” – így gondolkodott. Ez még az „Istennel küzdés”, a megtérése előtt történt. Most azokat, akik még vele vannak, felsorakoztatja, és ő maga előttük megy. Ez már nem félelem, ez a bocsánatkérés. Rendezte a kapcsolatát Istennel (ill. Isten rendezte), most az általa megbántott emberekkel is rendeznie kell. Ézsau is látnia kell, hogy milyen egy új ember.
- A hétszeres meghajlás: megadás, a legyőzött királyoknak is ezt kellett tenniük. Feltétel nélkül. Nem lehet úgy, hogy „bocsánatot kérek, de...”, ill. olyan sincs, hogy „megbocsátok, de...”. Az asszonyok, gyerekek is így tesznek...
- Ézsau megbocsát: „eléje futott, nyakába borult, megcsókolta” → Lk 15,20.
- „Mire való...?” – „Hogy kedvet találjak...”: engesztelni akarta Ézsaut. Most kell megtanulnia: az igazi megbocsátás után már nincs szükség engesztelő áldozatra. Nekünk sincs: Krisztus minden bűnünket elvette, és Isten ezért kész teljesen (maradéktaianul) megbocsátani – ha megadjuk magunkat neki. (Furcsa, hogy ebben a jelenetben éppen Ézsau viselkedése példázza azt, ahogy Isten megbocsát – de vannak még ilyenek a Bibliában, pl. a hamis bíró példázata.) Jákób is megerősíti: „... mintha Isten arcát néztem volna...” (33,10).

- Jákób válasza: „Ha kedvet találtam, fogadd el...” – ez már nem engesztelés, hanem hálaadás a bocsánatért. Ilyen áldozatokat nekünk is hoznunk kell. Hozunk-e valamit, vagy kimerül a hálaadásom abban, hogy mondom: „hálát adok neked...”.
- A továbbindulás. Jákób „újra a régi”: nem egyenes. „Lassan megyek utánad” – és megindokolja, hogy miért. A saját sántaságára nem hivatkozik. – Ha hivatkozott volna, és Ézsau megkérdezi, hogy miért sánta, Jákób elmondhatta volna Istennel való találkozását. Jákób (valószínűleg nem tudatosan, de) kihagyott egy bizonyágtételt. Nekünk is vannak ilyen „kihagyásaink”. Jákóbnak is, és minden hívőnek tanulnia kell, hogyan járjon Istennel. Jákóbnak is lesznek még „leckéi” később.
- Nem egyenes, mert valójában nem is akar Ézsau után menni. Jól teszi, nem maradhat együtt egész életében a testvérével. Ő találkozott Istennel, kapott áldást, Ézsau nem. Ha együtt maradnak, az „felemás iga”, alkalmazkodniuk kell egymáshoz, ami akadályozhatja, hogy Jákób tovább is Istennel járjon és tanuljon tőle. Meg kellett volna mondania Ézsauinak, hogy jobb lesz külön válni.
- Szukkót és Sikem. Jákób letelepszik és oltárt épít: „Isten, Izráel Istene”. Izráel ekkor még nem nép, csak maga Jákób. Arról tesz vallást ezzel, hogy az ÚR most már az ő Istene, neki engedelmeskedik. – Mi következik ezután? Sok nehéz lecke: a fiainak a bűnei, a bálványoktól való megszabadulás; ahogyan József elvesztését, majd megtalálását megéli – ezek alatt Isten formálja és tanítja őt, végső soron azért, hogy egyre jobban megismerje, és élete végén is azt vallhassa, hogy Isten vele volt.

1Móz. 32,10 (Károli) / 11 (ÚF)

Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, a melyeket a te szolgáddal cselekedtél.